

A20-055 11 juni 2020

E-mail aan Gemeente Sint Anthonis over aanbesteding Snoeien van bomen

De Stichting Aanbestedingsinstituut Bouw & Infra, kortweg het Aanbestedingsinstituut, is in het leven geroepen door Bouwend Nederland en heeft als taak de kwaliteit van aanbestedingen van werken te bewaken. Wij zijn bevoegd namens de sector vragen om inlichtingen te stellen en waar nodig een klacht in te dienen.

Wij reageren naar aanleiding van de nota van inlichtingen. De vraag werd gesteld of uw gemeente bereid is CO2 Prestatieladder trede 3 te accepteren. Uw gemeente antwoordde: "Niveau 5 blijft gehandhaafd."

Wij vragen u om een heroverweging van dit antwoord.

Allereerst merken wij op dat trede 5 het allerhoogste niveau is van de CO2 Prestatieladder. Het komt daarom vreemd over dat u minimaal trede 5 bedingt. Want er is niets hogers. U stelt deze eis voor een opdracht die u wenst te doen uitvoeren tegen zo laag mogelijke kosten en waarbij de minimale eisen ten aanzien van duurzaamheid en social return tenminste worden behaald. Dat lezen wij op pagina 5-6 van uw programma van eisen. Vrij vertaald wilt u zo goedkoop mogelijk een gekookt eitje nuttigen, maar eist u wel dat de kok Sterklasse gediplomeerd is. De zwaarte van de eis staat niet in relatie tot de aard en omvang van de opdracht, terwijl de gunning op alleen de laagste prijs er juist voor zorgt dat de goedkoopste voertuigen worden ingezet en dat zijn zeker niet de meest duurzame.

Wij zien een tegenstrijdigheid tussen de gestelde eis op blad 11 van het programma van eisen en de zin die daar onmiddellijk op volgt: "*De inschrijver die zich laten certificeren volgens de Ladder, zal dit ervaren als een investering die zich direct terugverdient in termen van lagere energiekosten, materiaalbesparing en innovatiewinst.*" Het is onmogelijk dat een bedrijf een of enkele treden kan klimmen in de periode tussen de aankondiging van de opdracht en de termijn van inschrijving. Dat zijn trajecten die meerdere maanden tot een vol jaar vergen. De geciteerde tekst past prima in een aanbesteding waarin de CO2-prestatieladder als gunningscriterium wordt toegepast. Dan kunnen inschrijvers een ambitieniveau aanbieden die zij binnen een jaar aantoonbaar moeten halen. Hier is sprake van een minimumeis die iedereen buitenspel zet die niet trede 5 gecertificeerd is.

De officiële lijst van gecertificeerde bedrijven laat zien dat trede 3 vaker voorkomt dan trede 5. Vooral de kleinere ondernemingen kunnen de stap van trede 3 naar trede 5 moeilijk dragen omdat het een aanmerkelijk zwaardere personele belasting vraagt. Een laagste prijs opdracht met een relatief kleine (fictieve) aanneemsom brengt onvoldoende opbrengsten om de extra kosten te dekken. De terugverdiencosten zijn er wel voor de eerste treden van de ladder, maar niet voor trede 4 en 5. De kostendekking moet daar gevonden worden in het volume aan opdrachten waar CO2-reductie of de CO2-prestatieladder een rol speelt in de gunning. In de groensector zijn maar weinig gemeenten die dit instrument inzetten.

Tot sloten wijzen wij u op de sectie faq van skao, de beheerder van de CO2-prestatieladder:

Bron: <https://www.skao.nl/faq>

Mag je de CO2-Prestatieladder als selectiecriterium inzetten? Het hanteren van een certificaat als geschiktheids criterium of selectiecriterium heeft tot gevolg dat partijen zonder het gevraagde

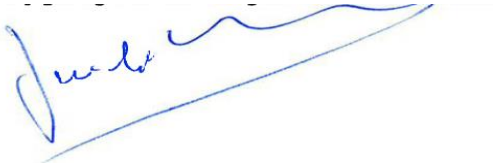
(niveau van het) certificaat niet kunnen meedoen resp. minder kans hebben om geselecteerd te worden. Dit werkt discriminerend voor bijvoorbeeld buitenlandse partijen of kleine bedrijven. Aanbestedingsrechtelijk gezien is dit niet toegestaan.

*Dit uitgangspunt geldt voor alle aanbestedingen, Europees, Nationaal, en onderhands. Bij kleine opdrachten is een dergelijke geschiktheidseis net zo goed discriminerend. Bij onderhandse opdrachten vindt sowieso geen nadere selectie plaats. ***aan bovenstaande uitspraak kunnen geen rechten worden ontleend****

Gelet op het bovenstaande geven wij u in overweging om de ladder als gunningscriterium in te zetten. Bedrijven kunnen dan gebruik maken van het certificaat dat zij al hebben of beloven binnen een jaar een bepaalde trede te behalen. Of de minimumeis, zoals verzocht, op trede 3 te stellen (en de hogere treden in de gunning te belonen). Dan zijn er al veel meer bedrijven die kunnen inschrijven en zich niet unfair behandeld voelen. Is CO2-reductie echt een belangrijk inkoopdoel voor uw gemeente, dan kunt u beter werken met een gunningscriterium dat zich richt op het inzetten van schone voertuigen. Desgevraagd kunnen wij u een voorbeeld aanreiken.

Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,
Stichting Aanbestedingsinstituut Bouw & Infra

J.F.M. van Alphen
Adviseur Aanbestedingen